

Hoogheemraadschap van Delfland

wijzigingsbesluit grondwateronttrekking rijksweg A4 Delft-Schiedam

Nota van beantwoording

Beantwoording ingekomen zienswijzen op ontwerp wijzigingsbesluit grondwateronttrekking
(nr. 1181715)

Inhoudsopgave

Bijlage 1: Schriftelijke zienswijzen	2
1 Inleiding	3
2 Overzicht binnengekomen zienswijzen	3
3 Ontvankelijkheid	3
4 Reactie op de zienswijzen	4
4.1 Inleiding	4
4.2 Zienswijze van R.A.M. van der Velden (zienswijze nr. 1)	4
4.3 Zienswijze van Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland (zienswijze nr. 2)	5
4.4 Zienswijze van gemeente Midden-Delfland (zienswijze nr. 3)	8
4.5 Zienswijze van Stichting Batavier (zienswijze nr. 4)	16
4.6 Zienswijze van E.H. Ebbens (zienswijze nr. 5)	19
4.7 Zienswijze van Midden-Delfland Vereniging (zienswijze nr. 6)	24
4.8 Zienswijze van fam. R. Breugem en fam. W. Breugem (zienswijze nr. 7)	26
4.9 Zienswijze van G.J.C. Hooymans (zienswijze nr. 8)	28

Bijlage 1: Schriftelijke zienswijzen

1 Inleiding

Het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden van het Hoogheemraadschap Delfland (hierna: Delfland) heeft op 17 maart 2015 een ontwerp wijzigingsbesluit vastgesteld en vrijgegeven voor de gecoördineerde procedure in het kader van de Tracéwet. Het betreft een wijziging van de op 21 januari 2014 afgegeven watervergunning voor het permanent onttrekken van grondwater in de (half-)verdiepte delen van rijksweg A4 tussen Delft en Schiedam (kenmerk 1098119/1350779).

Het wijzigingsbesluit gaat uitsluitend over de grotere hoeveelheid grondwater die uit de wegconstructie wordt weggepompt dan eerder is vergund. Het ontwerp wijzigingsbesluit en de daarop betrekking hebbende stukken hebben van 26 maart 2015 tot en met 6 mei 2015 ter inzage gelegen.

2 Overzicht binnengekomen zienswijzen

Op het ontwerp wijzigingsbesluit zijn de volgende schriftelijke zienswijzen ingekomen:

Nr.	Datum ontvangst	Afzender(s)	Kenmerk Delfland
1	2 april 2015	R.A.M. van der Velden,	1189380
2	1 mei 2015	Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland, Bezuidenhoutseweg 50, 2594 AW, Den Haag	1195501
3	22 mei 2015	Gemeente Midden-Delfland, Postbus 1, 2636 ZG Schipluiden	1198359
4	4 mei 2015	Stichting Batavier, Ringvaart 16, 3124 PB Schiedam	1195650
5	4 mei 2015	E.H. Ebbens	1196073
6	4 mei 2015	Midden-Delfland Vereniging, Burg. Musquetiersingel 40, 2636 GG Schipluiden	1198487
7	5 mei 2015	Fam. R. Breugem en Fam. W. Breugem	1196032
8	6 mei 2015	G.J.C. Hooymans	1196109
9	21 augustus 2015	AKD advocaten & notarissen, namens gemeente Midden Delfland	1214791

De zienswijzen zijn bijgevoegd in bijlage 1.

3 Ontvankelijkheid

Op grond van het bepaalde in artikel 6:9 van de Algemene wet bestuursrecht is een zienswijze tijdig ingediend indien deze voor het einde van de termijn is ontvangen. Bij verzending per post bepaalt het tweede lid van dit artikel dat sprake is van tijdige indiening als de zienswijze voor het einde van de termijn per post is bezorgd (verzendingstheorie), mits deze niet later dan een week na afloop van de termijn is ontvangen.

De zienswijzen nummers 1 t/m 8 zijn ontvangen binnen de termijn en zijn ontvankelijk.

Zienswijze nummer 9 is ontvangen buiten de termijn. Deze zienswijze is bij brief van 20 augustus 2015 ingediend namens de gemeente Midden-Delfland. De gemeente Midden-Delfland heeft bij brief van 30 april 2015 een voorlopige zienswijze ingediend. Op haar verzoek om een termijn voor het aanvullen van de zienswijzen, heeft de gemeente een nadere termijn gekregen tot 26 mei 2015. De gemeente heeft haar definitieve zienswijze vervolgens ingediend (zienswijze nummer 3). De brief van 20 augustus 2015 is ingediend als nadere aanvulling op de eerder ingediende zienswijze zonder een enkele aanduiding

waarom de brief ver buiten de daarvoor gestelde termijn is ingediend. De brief van 20 augustus 2015 wordt daarom als niet ontvankelijk buiten beschouwing gelaten.

4 Reactie op de zienswijzen

4.1 Inleiding

Op 20 februari 2015 heeft Rijkswaterstaat een aanvraag tot wijziging van de watervergunning ingediend, vergezeld van de rapportage "Toets aan eisen watervergunning". Met deze rapportage en de kennis van toen werd voldoende aannemelijk gemaakt dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen niet of nauwelijks zouden worden beïnvloed door de verhoging van het toegestane onttrekkingsdebiet. Hierop heeft Delfland het ontwerp wijzigingsbesluit opgesteld.

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd en dat het definitieve wijzigingsbesluit kan worden vastgesteld.

In de hierna vermelde reactie op de zienswijzen wordt eerst de zienswijze geciteerd in cursieve tekst, daaronder volgt de reactie van Delfland op de zienswijzen.

4.2 Zienswijze van R.A.M. van der Velden (zienswijze nr. 1)

- 1. Wij maken bezwaar tegen de mogelijke ongunstige invloeden van het op grote diepte aanbrengen van waterdichte wanden op de grondwaterstanden. Wij vrezen dat deze invloeden zich over een groter gebied uitstrekken dan het gebied van het Tracébesluit, maar tevens over de lange periode na het gereedkomen van de weg.*

Reactie Delfland

Het wijzigingsbesluit heeft geen betrekking op het aanbrengen van wanden. Het wijzigingsbesluit van de watervergunning gaat uitsluitend over de toename van de hoeveelheid grondwater die uit de wegconstructie wordt weggepompt. De effecten van de diepe wanden op het grondwater zijn onderwerp van de omgevingsvergunning.

- 2. Wij zijn van mening dat RWS t.a.v. de nu voorgestelde wijziging een aanvullende MER procedure had moeten laten opstellen en die moet onafhankelijk worden getoetst door de Commissie voor de MER.*

Reactie Delfland

De MER is geen toetsingskader voor dit wijzigingsbesluit.

- 3. Ook betwijfelen wij of het Tracébesluit wel voorziet in het aanbrengen van bouwwerken tot tientallen meters (soms tot een max. van 45 meter diep) onder het maaiveld.*

Reactie Delfland

Het tracébesluit is geen toetsingskader voor het wijzigingsbesluit. Het aanbrengen van bouwwerken wordt beschouwd in een omgevingsvergunning, niet in het wijzigingsbesluit over de toename van het onttrekkingsdebiet.

- 4. Wij maken vooral bezwaar tegen de door Hoogheemraadschap Delfland afgegeven extra verhoging in de watervergunning. Het afvoeren van brakwater naar de zee kan consequenties hebben voor het grondwater zeker op de lange termijn en voor de gronden in onze omgeving.*

Reactie Delfland

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

4.3 Zienswijze van Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland (zienswijze nr. 2)

- 1. In de onderbouwing van de voorliggende wijzigingsvergunning wordt aangegeven dat er geen negatieve effecten op de grondwaterkwaliteit te verwachten zijn omdat het verhoogde kweldebiet wordt afgevoerd naar de Nieuwe Waterweg. Er wordt echter ook aangegeven dat er in de zomerperiode (neerslagtekort) extra water zal moeten worden ingelaten om het grondwaterpeil gelijk te houden. Het is voor ons onvoldoende duidelijk welke effecten deze inlaat van extra gebiedsvreemd water zal hebben op de grondwaterkwaliteit. Zou dit bijvoorbeeld tot een verhoogde toevoer van nutriënten kunnen leiden?*

Reactie Delfland

De halfverdiepte en verdiepte delen van de A4 liggen in de Holierhoekse en Zouteveensepolder. Dit is een kwelgebied. De inlaat in deze polder dient niet alleen om het oppervlaktewaterpeil te handhaven, maar ook om met doorspoelen het nutriëntengehalte van het oppervlaktewater te verminderen.

Door grondwateronttrekking neemt deze (nutriëntrijke) kwelstroom lokaal af. De afname van de kwelstroom leidt tot een grotere inlaatbehoefte in droge perioden. De extra inlaat is een fractie van de inlaat die normaliter al plaatsvindt in droge perioden en zal bij het

peilbeheer in de polder nauwelijks merkbaar zijn. De extra inlaat van water in de polder zal daarom geen negatieve effecten hebben op de (grond)waterkwaliteit. Door de compenserende maatregel retourbemaling, waarbij water wordt teruggebracht in het eerste watervoerend pakket, zal ook minder extra inlaat nodig zijn om het oppervlaktewaterpeil te handhaven.

2. *In de onderbouwing van de wijzigingsvergunning wordt aangegeven dat er geen effecten voorzien zijn op de natuurgebieden en de natuurprojecten vanuit IODS. Wij missen echter inzicht in de te verwachte effecten op natuurwaarden buiten deze (beschermde) gebieden. Met name voor weidevogels is het waterpeil van groot belang. Het is voor ons onvoldoende duidelijk of er door veranderingen in het waterpeil effecten op weidevogels verwacht kunnen worden.*

Reactie Delfland

Het oppervlaktewaterpeil wijzigt niet met het onderhavige wijzigingsbesluit. Het oppervlaktewaterpeil wordt door Delfland gehandhaafd conform het peilbesluit.

3. *In de onderbouwing van de wijzigingsvergunning wordt aangegeven dat de bodemdaling door veenoxidatie als gevolg van de extra afvoer van kweldebiet circa 2 mm per jaar zal bedragen en te verwaarlozen is ten opzichte van de autonome bodemdaling. Het is echter belangrijk om bodemdaling tegen te gaan omdat bodemdaling veel negatieve effecten heeft (verdwijnen veenweide landschap, CO₂ uitstoot, achteruitgang waterkwaliteit, steeds complexer wordend waterbeheer etc). Het is dus belangrijk om in het gebied te gaan zoeken naar oplossingen die bodemdaling tegen gaan. Het is ons niet duidelijk in hoeverre de bij deze oplossingen behorende hogere waterpeilen zouden kunnen leiden tot een groter kweldebiet in de A4. En de nu gekozen oplossing voor de waterproblemen een toekomstige belemmering zou kunnen zijn voor maatregelen om bodemdaling in het gebied tegen te gaan.*

Reactie Delfland

Het peil in de polder wordt al zo hoog mogelijk gehouden om bodemdaling tegen te gaan. Het verhogen van het waterpeil is geen voorgestelde oplossing.

4. *Wij vragen ons af in hoeverre er nu zekerheid bestaat over het te verwachten kweldebiet. In de eerder afgegeven vergunning werd ervan uitgegaan dat een maximum van 400 m³ ruim voldoende zou zijn. In de Nota van Antwoord op de zienswijzen die op deze vergunning werden ingediend werd over deze debietgrens volgende aangegeven:*

[...] De aanvullende debietgrens van 400m³ per dag is gesteld vanuit het belang om een zo duurzaam en robuust mogelijk watersysteem te maken.

In de huidige wijzigingsvergunning wordt deze debietgrens op 1450 m³ gesteld, dat is dus een forse verruiming van deze grens. De grens van 400 m³ werd onderbouwd vanuit het belang van een duurzaam en robuust watersysteem. Wij vragen ons af of diezelfde onderbouwing ook nog van toepassing is op de huidige voorgenomen begrenzing en of deze begrenzing wel afdoende blijkt te zijn voor de gekozen oplossing?

Reactie Delfland

Door de toename van het onttrekkingsdebiet is de oplossing minder duurzaam dan beoogd bij het verlenen van de vergunning.

Het kweldebiet kan nu in de praktijk worden gemeten en geeft daardoor meer zekerheid dan een berekening. In de onderbouwende rapportage is aannemelijk gemaakt dat de aangevraagde verhoging van het onttrekkingsdebiet afdoende is.

Met het aanvullende onderzoek en de compenserende maatregel is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

5. *Ook vragen wij ons af hoe hard de nu gestelde voorwaarden in de vergunning zijn wanneer in de praktijk blijkt dat de situatie toch anders is dan berekend.*

Reactie Delfland

De juridische status van vergunningvoorschriften verandert niet met het wijzigingsbesluit.

6. *In de Nota van Antwoord op de reeds afgegeven vergunning werd over overschrijding van de berekende waarden het volgende aangegeven:*

[...] Indien de interventiewaarde van één van de compartimenten wordt overschreden dient de vergunninghouder maatregelen te treffen in het betreffende compartiment. Deze maatregelen zijn maatwerk, waarbij de oorzaak van de overschrijding van de interventiewaarde wordt weggenomen. Met de volgende bouwfase mag niet eerder worden gestart dan dat het debiet binnen de interventiewaarden van het betreffende compartiment valt.

Wij constateren echter nu dat er niet, zoals in de voorschriften van de afgegeven vergunning is aangegeven, gekozen wordt voor het nemen van maatregelen om de oorzaak van het verhoogde debiet weg te nemen, maar de vergunning wordt aangepast om de gevolgen van het verhoogde debiet weg te kunnen nemen. Zullen de gestelde voorwaarden bij mogelijke toekomstige onverwachte effecten dus wel overeind blijven of wordt dan wederom gekozen voor een aanpassing van de voorwaarden?

Reactie Delfland

Delfland heeft intensief toezicht gehouden op de aanleg van de A4 Delft-Schiedam en waar nodig handhavend opgetreden. Dit heeft er toe geleid dat diverse onderzoeks- en beheersmaatregelen zijn uitgevoerd om het onttrekkingsdebiet te verminderen.

Op de naleving van de vergunning en het wijzigingsbesluit wordt door Delfland toezicht gehouden en waar nodig handhavend opgetreden.

7. *In de onderbouwing van de wijzigingsvergunning missen wij een goede vergelijking van de kosten van de verschillende oplossingsrichtingen. Het structureel wegpompen van een grotere hoeveelheid water blijft ook tot in de verre toekomst structurele kosten met zich meebrengen. Om een goede afweging tussen verschillende oplossingsrichtingen te kunnen maken is het van belang om een duidelijk beeld te hebben van de kosten van verschillende alternatieven over de lange termijn. Ook vinden wij het belangrijk dat wordt aangegeven wie deze kosten gaat dragen. Gaat het hier om financiële dekking van de aannemer die immers voor deze bouwconstructie heeft gekozen? Of is Rijkswaterstaat verantwoordelijk en worden publieke middelen aangewend?*

Reactie Delfland

De afweging tussen de verschillende oplossingsrichtingen is door Rijkswaterstaat gemaakt. Retourbemaling is daarbij als beste keuze naar voren gekomen. Het is voor de beoordeling van deze wijzigingsvergunning niet relevant of eventuele kosten van maatregelen gedragen worden door Rijkswaterstaat of de aannemer.

8. *Ten slotte vinden wij het belangrijk dat er voor een toekomstvaste, duurzame oplossing gekozen wordt voor het 'droog houden' van de A4. Het is daarom dus van groot belang om naar de effecten op lange termijn te kijken van de mogelijke oplossingsrichtingen. Voor een nadere onderbouwing hiervan verwijzen wij naar de zienswijze van de Stichting Batavier. Het is volgens ons belangrijk dat u als Hoogheemraadschap van Delfland ook de effecten voor de lange termijn in het oog blijft houden en niet kiest voor een versoepeling van het beleid om slechts de korte termijn belangen te dienen.*

Reactie Delfland

Rijkswaterstaat maakt een keuze om een verruiming van het onttrekkingsdebiet aan te vragen. Delfland toetst deze aanvraag aan de doelstellingen van het waterbeheer zoals genoemd in artikel 2.1 Waterwet.

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

4.4 Zienswijze van gemeente Midden-Delfland (zienswijze nr. 3)

De gemeente Midden-Delfland heeft op 1 mei 2015 een voorlopige zienswijze ingediend en verzocht om voor de definitieve zienswijze een extra termijn te krijgen tot 26 mei 2015. Op 22 mei 2015 is vervolgens de definitieve zienswijze ontvangen, welke hieronder wordt beantwoord.

Algemeen

Wij constateren dat er in de huidige situatie meer grondwater permanent wordt afgevoerd naar de Nieuwe Waterweg dan oorspronkelijk berekend en afgesproken. De gemeente Midden-Delfland verleende haar medewerking aan de aanleg van de A4 Delft-Schiedam door ondertekening van het IODS-convenant van 23 juni 2006. Daarna zijn de noodzakelijke vervolgdOCUMENTEN tot stand gekomen zoals de Milieueffectrapportage, het Ontwerptracébesluit, het Tracébesluit en (omgevings-) vergunningen. Wij gaan in ons handelen uit van hetgeen als toetsingskader is vastgesteld en waar vervolgens de nadere besluiten op gebaseerd zijn.

Het verhogen van het onttrekkingsdebiet en het permanent afvoeren van gemiddeld 1.200m³ per etmaal strookt naar onze mening niet met de realisatie van een duurzame rijksweg zoals wij samen beoogden en vertaalden in de hiervoor genoemde toetsingskaders. Als voorbeeld noemen we paragraaf 8.3 van het deelrapport Waterhuishouding, Geohydrologie en Watertoets A4 Delft-Schiedam, waarin geëiste specificaties staan genoemd met betrekking tot het voorkomen van (negatieve) effecten van (verandering van) grondwaterstromen.

(1) Wij vernemen graag van u hoe u hier tegen aan kijkt?

Reactie Delfland

Het (deelrapport bij het) Tracébesluit is geen toetsingskader voor het wijzigingsbesluit.

Uw ontwerpbesluit is mede gebaseerd op het onderzoek dat is verricht naar de gevolgen voor de omgeving en de constructie. Onder constructie verstaan wij gemakshalve mede het

wegdek alsmede de wegconstructie. De gevolgen zijn in de rapportages van de aanvrager bestudeerd aan de hand van een worst case scenario. De aanvrager stelt dat in een worst case scenario geen negatieve effecten optreden. Zoals wij in onze eerdere brief stelden hebben wij op basis van de second opinion van Wareco twijfels bij de gehanteerde uitgangspunten. Het hanteren van andere uitgangspunten kan leiden tot een worst case scenario dat negatiever kan uitpakken. Zoals aangegeven is het bepalen van de uitgangspunten echter voornamelijk een theoretische exercitie. Wij verwachten niet dat een inhoudelijke discussie daarover op dit moment leidt tot overeenstemming. Waar wij wel de focus op willen leggen zijn de volgende onderwerpen:

- Gevolgen voor de constructie
- Preventieve beheersmaatregelen
- Monitoring
- Beheersmaatregelen na negatieve afwijking verwachte resultaten

Gevolgen voor de constructie

Zoals wij in onze brief van 30 april 2015 aangaven maken wij ons zorgen over de gevolgen van het hogere onttrekkingsdebiet voor de constructie. Wij zijn van mening dat onomstotelijk moet vast staan dat een hoger onttrekkingsdebiet waar het ontwerpbesluit op toeziet geen negatief effect heeft op de constructie.

(2) Deelt u deze mening?

Reactie Delfland

Delfland heeft hier geen mening over. Het wijzigingsbesluit wordt getoetst aan de doelstellingen van het waterbeheer en de bij het grondwater betrokken belangen. De effecten op de constructie van de weg valt daar buiten. Dat is onderwerp van de omgevingsvergunning.

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

In overleg met u en Rijkswaterstaat zijn door ons diverse vragen gesteld. Een groot deel van deze vragen is naar tevredenheid beantwoord. Enkele vragen zijn echter onvoldoende beantwoord om te kunnen concluderen dat een hoger onttrekkingsdebiet geen negatief effect heeft op de constructie. Wij zien daarom graag een afdoende antwoord op de volgende vragen:

(3) Is bij het bepalen van het onttrekkingsdebiet zoals genoemd in het ontwerpbesluit, rekening gehouden met de stijging van de grondwaterstand in de bouwkuip van 1.5 meter?

Reactie Delfland

Volgens onze informatie heeft Rijkswaterstaat deze vraag aan u reeds bevestigend beantwoord. Delfland vindt het voldoende aannemelijk dat dit op de juiste manier is opgenomen in de berekening.

Een belangrijk thema voor ons is de beïnvloeding van het hogere onttrekkingsdebiet op de vervormingen van de diepwanden en de CB-wanden individueel en ten opzichte van elkaar. In onze optiek is onvoldoende aangetoond dat het vervormingsgedrag van beide typen wanden in de aansluitende snede niet wezenlijk verandert ten opzichte van de uitgangssituatie.

(4) Waar wordt aangetoond dat de vervormingen van de diepwanden en de CB-wanden individueel en ten opzichte van elkaar niet nadelig worden beïnvloed door de voorgenomen maatregel?

Reactie Delfland

Het wijzigingsbesluit wordt getoetst aan de doelstellingen van het waterbeheer en de bij het grondwater betrokken belangen. Genoemde constructieve aspecten van de weg zijn onderwerp voor de omgevingsvergunning.

De gewijzigde grondwaterstand in de bouwkuip kan invloed hebben op de draagkracht van de wegfundering in de gebruiksfase. Op dit moment hebben wij onvoldoende inzicht in de mogelijke gevolgen bij piekbelasting en zwaar verkeer en op eventuele onderhoudsaspecten als vorstschade en wegzakkend asfalt.

(5) Kunt u nader motiveren dat de gewijzigde grondwaterstand in de bouwkuip geen negatief effect heeft op de draagkracht van de wegfundering?

Reactie Delfland

Het wijzigingsbesluit wordt getoetst aan de doelstellingen van het waterbeheer en de bij het grondwater betrokken belangen. Genoemde constructieve aspecten van de weg zijn onderwerp voor de omgevingsvergunning.

In ons overleg spraken we over de invloed van de aanpassing van de grondwaterstand in de bouwkuip op de dienstgebouwen. In de rapportages is voldoende aangetoond dat het draagvermogen van de paalfundering niet negatief wordt beïnvloed. Er is voldoende gekeken naar opdrijving en trek door de extra waterdruk. Wat echter ontbreekt zijn de vloer- en wandberekeningen van het dienstgebouw zelf. Wij zien graag dat deze berekeningen worden uitgevoerd waardoor eventuele risico's in beeld worden gebracht.

(6) Kunt u nader onderbouwen dat de aanpassing van de grondwaterstand geen negatief effect heeft op de vloeren en wanden van de dienstgebouwen?

Reactie Delfland

Het wijzigingsbesluit wordt getoetst aan de doelstellingen van het waterbeheer en de bij het grondwater betrokken belangen. Genoemde constructieve aspecten van de weg zijn onderwerp voor de omgevingsvergunning.

Preventieve beheersmaatregelen

Tijdens de totstandkoming van het project voerden we overleg over beheersmaatregelen indien het onttrekkingsdebiet hoger uit zou vallen dan vooraf berekend. Deze maatregelen waren voornamelijk gericht op het tegen gaan van een grotere onttrekking van grondwater. De maatregel die nu wordt getroffen is het verhogen van de afvoercapaciteit.

Afbraak van het veen door oxidatie vanwege een verlaging van de grondwaterstand is niet omkeerbaar. Wij zijn van mening dat preventieve beheersmaatregelen voorafgaand aan de openstelling van de weg (het tracé is dan nog bereikbaar) noodzakelijk zijn.

(7) Bent u bereid om preventieve beheersmaatregelen aan de aanvrager op te leggen om onomkeerbare nadelige effecten te voorkomen?

Reactie Delfland

Ja. Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

Op basis van de rapportages behorend bij het ontwerpbesluit concludeert Rijkswaterstaat dat er geen extra beheersmaatregelen noodzakelijk zijn. Wij zijn van mening dat er sprake is van een afwijking ten opzichte van eerdere vastgestelde uitgangspunten. Het is niet te garanderen dat de afwijking geen negatieve gevolgen met zich mee brengt voor het agrarisch cultuurlandschap van Midden-Delfland en de aanwezige opstallen en infrastructuur in de omgeving van het tracé.

(8) Op basis van welke beleidsmatige afwegingen wijkt het ontwerpbesluit af van de verleende watervergunning van 21 januari 2014 en hoe verhoudt dit zich tot de hiervoor genoemde toetsingskaders?

Reactie Delfland

Het wijzigingsbesluit gaat uitsluitend over het verhogen van het onttrekkingsdebiet. Delfland toetst de aanvraag voor het verhogen van het onttrekkingsdebiet aan de doelstellingen van het waterbeheer zoals genoemd in artikel 2.1 van de Waterwet.

Eén van de beheersmaatregelen die in de rapportage wordt genoemd is een infiltratiesysteem. In de rapportage wordt aangegeven dat deze maatregel niet wenselijk wordt geacht op basis van technische argumenten. Wij zijn van mening dat een dergelijke preventieve maatregel te makkelijk aan de kant is geschoven.

(9) Kunt u onderbouwen dat bij een infiltrerend (en niet drainerend) systeem voedselrijk kwelwater wordt aangetrokken, dichtslibbing optreedt van de leidingen en de infiltratiehoeveelheden leiden tot een belangrijke waterbalansverandering van het oppervlaktewatersysteem?

Reactie Delfland

In het aanvullende onderzoek door Rijkswaterstaat naar aanleiding van de zienswijzen zijn genoemde bezwaren niet gebleken. In het aanvullende onderzoek is retourbemaling als beste keuze naar voren gekomen.

(10) Kunt u verder onderbouwen of deze techniek doelmatig is om lokaal rond kwetsbare panden en extra zakkende percelen toe te passen die binnen de hydrologische invloedssfeer van de werkzaamheden liggen, rekening houdend met de theoretische aard van de

voorspelde effecten en de complexiteit om op basis van metingen achteraf de invloed van de extra bemaling te onderscheiden van overige invloeden?

Reactie Delfland

In het aanvullende onderzoek is retourbemaling als beste keuze naar voren gekomen.

Monitoring

Het monitoringsplan maakt deel uit van het ontwerpbesluit. Wij hechten een groot belang aan een effectief monitoringsregime.

Reactie Delfland

Het monitoringsplan maakt geen onderdeel uit van het (ontwerp)besluit. Het moeten hebben van een actueel monitoringsplan volgt uit de vergunningsvoorschriften (voorschrift 9, lid 1) van de vergunning van 21 januari 2014.

Indien het hogere onttrekkingsdebiet leidt tot een negatief effect op de freatische grondwaterstand zal dit mogelijk pas over enkele jaren merkbaar kunnen zijn.

In de overleggen die wij voerden spraken wij over het leggen van een causaal verband tussen het verhogen van het onttrekkingsdebiet en negatieve effecten op onder andere de freatische grondwaterstand en maaiveld daling. Wij constateerden in het overleg met de gezamenlijke adviseurs dat het bepalen van dit causaal verband door monitoring niet tot nauwelijks te leggen valt. Deze conclusie versterkt onze wens om preventief te handelen om eventuele negatieve effecten te voorkomen.

(11) Deelt u onze mening dat met monitoring het causaal verband tussen het verhogen van het onttrekkingsdebiet en de effecten op de freatische grondwaterstand onvoldoende te leggen is? En geldt dit ook voor de (effecten op) maaiveld daling?

Reactie Delfland

Ja. Het causale verband tussen de onttrekking en een verlaging van de freatische grondwaterstand of een maaiveld daling is in dit geval nauwelijks te leggen door metingen. Daarom zijn de mogelijke effecten met een computermodel berekend.

Daarnaast zijn wij van mening dat de uitvoering van de monitoring moet liggen bij de vergunningverlener. Wij verzoeken u daarom de monitoring zelf ter hand te nemen en aan te scherpen. Voor de aanscherping hebben wij in bijlage 1 diverse aandachtspunten opgenomen in de vorm van vragen.

(12) Hoe staat u tegenover dit verzoek?

Reactie Delfland

Delfland is van mening dat de monitoring primair moet worden uitgevoerd door de vergunninghouder en ziet daarop toe. In het kader van toezicht worden door Delfland ook controle metingen verricht. De door u genoemde aandachtspunten zijn door Delfland beschouwd. Enkele daarvan hebben geleid tot een aanscherping van het monitoringsplan. Zie hiervoor de reactie op de betreffende aandachtspunten verderop in deze notitie.

Beheersmaatregelen na negatieve afwijking verwachte resultaten

Naast het nemen van preventieve beheersmaatregelen en een gedetailleerde monitoring kan het helaas nog steeds voorkomen dat de verwachtingen die er nu zijn over de gevolgen van het verhoogde onttrekkingsdebiet niet overeenkomen met de realiteit van de toekomst.

Weliswaar zitten er in de Waterwet waarborgen die ingaan op de verantwoordelijkheden van partijen indien er negatieve effecten optreden, echter zijn deze waarborgen in onze optiek onvoldoende concreet gelet op de grote belangen. Wij achten het noodzakelijk om aan de

voorzijde de verantwoordelijkheden en acties van de betrokken partijen concreet vast te leggen.

Wij verzoeken daarom in de vergunning aanvullende eisen te stellen over de verantwoordelijkheden en acties van de betrokken partijen. Helder moet zijn welke partij welke activiteiten afdwingbaar uitvoert binnen welke periode, indien uit de monitoring en signalen uit de omgeving blijkt dat er in de toekomst problemen ontstaan als gevolg van het verhoogde onttrekkingsdebiet.

(13) Hoe staat u tegenover dit verzoek?

Reactie Delfland

Delfland vindt dat de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid afdoende zijn geregeld in de vergunning, het wijzigingsbesluit en de Waterwet en ziet geen aanleiding om hiervoor aanvullende eisen te stellen. Het aanspreekpunt en procedure bij geconstateerde schade is beschreven in het monitoringsplan.

Resumerend

U bent voornemens om de vergunning d.d. 21 januari 2014 met kenmerk 1098119/1350779 van Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid te wijzigen. De wijziging betreft het verhogen van het onttrekkingsdebiet van grondwater op de locatie traject A4 Delft - Schiedam.

Deze wijziging wijkt in onze optiek af van de vastgestelde toetsingskaders, waaronder de MER en het Tracébesluit. Wij maken ons zorgen over de negatieve gevolgen van het verhogen van het onttrekkingsdebiet voor het agrarisch cultuurlandschap van Midden-Delfland en voor de constructie. Deze zorgen zijn tot op heden onvoldoende weggenomen. Wij zijn van mening dat er preventieve maatregelen genomen moeten worden.

Wij verzoeken u dan ook niet af te wijken van de vergunning d.d. 21 januari 2014 met kenmerk 1098119/1350779.

Reactie Delfland

De MER en het Tracébesluit zijn geen toetsingskaders voor het wijzigingsbesluit.

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

Vragen inzake monitoring

- a) *In het monitoringsplan is aangegeven dat het effect op de freatische grondwaterstand wordt gemonitord. Vanwege de relatief sterke maaiveldaling: kunt u aangegeven hoe vaak de referentiehoogte van de freatische meetpunten wordt geverifieerd?*

Reactie Delfland

De hoogte van de freatische peilbuizen wordt tweemaal per jaar opnieuw ingemeten. Dit is vastgelegd in het monitoringsplan.

- b) *In paragraaf 5.1.1. van het monitoringsplan is aangegeven dat ten minste zes jaar wordt gemeten. Vanwege de grote reactietijd van het freatisch pakket (jaren) op verlagingen in onderliggende pakketten: kunt u aangeven tot wanneer de monitoring plaatsvindt, tot wanneer bij overschrijdingen of schade maatregelen kunnen worden afgedwongen door welke partij en hoe dergelijke afspraken zijn vastgelegd?*

Reactie Delfland

Monitoring vindt plaats zolang grondwater wordt onttrokken gedurende de levensduur van de weg, conform het monitoringsplan. De vergunning is afgegeven voor onbepaalde tijd. Gedurende de geldigheidsduur van de vergunning kunnen maatregelen worden afgedwongen bij overschrijding van de vergunningvoorwaarden. Een toelichting over de schadeprocedure is opgenomen in het monitoringsplan.

- c) *In het monitoringsplan wordt een meetfrequentie voor onder meer freatische meetpunten opgegeven. Kunt u onderbouwen hoe met de opgegeven meetfrequentie, ook na meerdere jaren na gereedkomen van de snelweg, het effect op de freatische grondwaterstand met voldoende nauwkeurigheid kan worden onderscheiden van overige invloeden op de freatische grondwaterstand?*

Reactie Delfland

Het effect van de onttrekking op de freatische grondwaterstand is moeilijk vast te stellen op basis van uitsluitend metingen. De effecten zijn te klein om verschillen met en zonder A4 goed te kunnen vaststellen, temeer omdat goede referentie meetwaarden ontbreken in de periode zonder A4. Daarom zijn de mogelijke effecten voor een drietal scenario's met een computermodel berekend. Het model is wel getoetst aan beschikbare veldmetingen, om te zien of het model het gedrag van het grondwater voldoende nabootst.

Naar aanleiding van het aanvullend onderzoek dat is uitgevoerd naar aanleiding van de zienswijzen, is de doelstelling van de freatische meetpunten gewijzigd. In het nieuwe monitoringsplan dienen deze metingen met name voor een verificatie van het gebruikte computermodel. De meetfrequentie in peilbuizen is daarvoor verhoogd ten opzichte van het vorige monitoringsplan.

- d) *Uit het meetplan kan niet worden opgemaakt hoe de freatische meetpunten worden geplaatst ten opzichte van de ligging van watergangen. Kunt u onderbouwen dat de freatische meetpunten zodanig met de ligging van watergangen en eventuele drainage in percelen zijn afgestemd dat de worstcase grondwaterstandverlaging wordt gemeten?*

Reactie Delfland

Over het kunnen meten van freatische grondwaterstandverlaging wordt verwezen naar het antwoord onder c). Met de plaatsing van de freatische peilbuizen is rekening gehouden met het doel van de metingen: de verificatie van de lokale bodemeigenschappen zoals gebruikt in de verschillende scenario's

- e) *In het meetplan zijn referentie meetpunten voor het freatische pakket opgenomen die binnen de berekende verlagingscontour van het eerste watervoerend pakket liggen. Kunt u onderbouwen dat de referentiemeetpunten de onverstoorde referentie situatie meten?*

Reactie Delfland

Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen en het aanvullend onderzoek zijn geen referentiemeetpunten meer opgenomen in het monitoringsplan. Er zijn wel nieuwe meetpunten toegevoegd, in de rapportage ook wel strategische meetpunten genoemd, waarmee nader inzicht kan worden verkregen in de lokale bodemeigenschappen en waarmee het computermodel in de toekomst kan worden verfijnd, zodat de bandbreedte van de effecten met meer zekerheid kan worden berekend.

f) *In het monitoringsplan zijn afspraken gemaakt over maatregelen bij onderschrijdingen. Kunt u aangegeven waar en hoe is vastgelegd binnen welke termijn actie wordt ondernomen op onderschrijdingen en binnen welke termijn overgegaan wordt op het treffen van maatregelen bij ontoelaatbare onderschrijdingen? Indien dit niet is vastgelegd: kunt u dat alsnog doen?*

Reactie Delfland

In het wijzigingsbesluit is vastgelegd dat zodra negatieve effecten op het watersysteem worden geconstateerd als gevolg van de onttrekking, direct beheersmaatregelen worden genomen.

g) *In het monitoringsplan zijn ook metingen van de maaiveldhoogte opgenomen. Kunt u onderbouwen dat middels de voorgestelde methode de als gevolg van de werkzaamheden veroorzaakte maaiveldddaling kan worden onderscheiden van de reeds gangbare maaiveldddaling? In dit kader: kunt u onderbouwen dat met de voorgestelde methode de meetfrequentie afdoende is om de extra maaiveldddaling tijdig te signaleren zodanig dat eventuele schade als gevolg daarvan kan worden voorkomen? Indien de voorgestelde methode niet afdoende blijkt te zijn: kunt u onderbouwen welke methode wel aan de wensen voldoet en deze toepassen?*

Reactie Delfland

In het aanvullend onderzoek naar aanleiding van de zienswijzen is geconcludeerd dat er geen betrouwbare meetmethode beschikbaar is om de extra maaiveldddaling als gevolg van de grondwateronttrekking te monitoren. De mogelijke maaiveldddaling is daarom berekend.

h) *Uit het monitoringsplan wordt niet duidelijk middels welke werkwijze de hoogtemetingen worden beoordeeld en actie wordt ondernomen op eventuele ontoelaatbare zakkingen. Kunt u onderbouwen op welke wijze wordt geborgd dat bij een ontoelaatbare toename van de maaiveldddaling als gevolg van de werkzaamheden omgevingschade wordt voorkomen?*

Reactie Delfland

De verwachte extra zakking wordt niet gemeten, zie de toelichting in het antwoord op vraag onder g).

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

- i) *In het monitoringsplan zijn geen hoogtemetingen van panden opgenomen. Kunt u onderbouwen hoe bij eventuele (onvoorziene) zakking de stabiliteit van nabijgelegen panden wordt bewaakt?*

Reactie Delfland

Voor de reactie op deze vraag kan worden verwezen naar het antwoord onder g).

4.5 Zienswijze van Stichting Batavier (zienswijze nr. 4)

1. *Toen tijdens de aanleg van de weg bleek dat er een kweldebiet was van 2600 m³ per dag heeft RWS onderzoek naar de oorzaken gedaan en heeft men conform voorschrift 6.1 uit de vergunning maatregelen genomen om de lekkage te verminderen. De vraag is hoe effectief de nu door RWS genomen maatregelen zijn gezien het resultaat: nog altijd 1250 m³ kwelwater per dag. (1) Is dit het resultaat van "effectieve beheersmaatregelen" hetgeen beoogd was in voorschrift 6.1?*

Reactie Delfland

Ja.

2. *En (2) hoe toekomstvast (met een horizon van 100 jaar) zijn deze 'effectieve maatregelen' gezien o.a. jaarlijkse kosten, onderhoud, vervanging, monitoring, uitvalrisico en toename kweldebiet bij lager polderpeil?*

Reactie Delfland

Rijkswaterstaat heeft in een maatregelenmatrix de mogelijke maatregelen onderling afgewogen in het licht van genoemde aspecten. Deze afweging is beschreven in het rapport bij de aanvraag tot wijziging van de watervergunning. Over toekomstvastheid kan hier aanvullend het volgende citaat van Rijkswaterstaat worden aangehaald:

“

De constructies binnen het project A4 Delft-Schiedam zijn ontworpen op een levensduur van 100 jaar. Dit zelfde geldt ook voor de duurzaamheid van de gebruikte materialen.

Ook bij de aanvullende maatregelen zijn er materialen toegepast die voldoen aan de levensduureis van 100 jaar en zijn tevens erkend voor o.a. duurzame afdichting van zwaar verontreinigde bodems. Cement en cementgebonden producten zullen in de loop der tijd niet in kwaliteit achteruit gaan. Beproeving van oude constructies heeft geleerd dat de kwaliteit eerder nog toeneemt met de jaren.

De folie, die in enkele compartimenten is ingehangen in de Half Verdiepte ligging, is gemaakt van HDPE. Dit materiaal kent een hoge levensduur. Het wordt ook toegepast in waterleidingen, maar ook in bodemsaneringsprojecten. Zowel (jet)grouten als cementbentonietwanden met en zonder folie worden al tientallen jaren toegepast in soortgelijke projecten. Het gebruik is ook in het relevante CUR-handboek voor cementbentoniet schermen (CUR 198) opgenomen. Bij het ontwerp- en de uitvoering van de cement-bentonietwanden is dit handboek toegepast.

”

Delfland vindt het voldoende aannemelijk dat het aspect toekomstvastheid hiermee voldoende is geborgd.

3. *Batavier stelt dat de vergunninghouder zich meer had moeten inspannen om de kwel verder terug te brengen door meer extra, constructieve aanpassingen te doen. Repareren van de falende CB diepwanden op dieptes tot 42 m - NAP zal technisch slecht*

uitvoerbaar zijn, maar andere opties als het waterdicht injecteren van de zandige Pleistoceenlaag tussen de ingehangen damwanden moeten worden onderzocht. (3) Waarom is vanuit het Hoogheemraadschap niet aangedrongen op meer effectieve preventieve maatregelen?

Reactie Delfland

Delfland heeft, in het kader van de uitvoering en handhaving van de voorschriften van de op 21 januari 2014 afgegeven watervergunning, nadrukkelijk aangedrongen op het nemen van effectieve maatregelen. Diverse herstelmaatregelen zijn gerealiseerd en hebben geleid tot een vermindering van het onttrekkingsdebiet. Dit is beschreven in het onderbouwende rapport bij de aanvraag tot wijziging van de watervergunning.

- 4. Als niet gekozen wordt voor effectieve preventie van de kwel, kan ook overwogen worden om retourbemaling toe te passen, zoals dat ook in voorschrift 3.3 van de oorspronkelijke vergunning wordt gesteld. Aannemerscombinatie A4all geeft echter aan dat een dergelijk systeem nauwelijks in te passen is in de bestaande constructie en ook voor onoverkomelijke technische problemen zal zorgen. (4) Onze volgende vraag aan u is, waarom er niet toch voor een dergelijk systeem (hoewel duur en complex) gekozen wordt, gezien de minder negatieve gevolgen voor de omgeving.*

Reactie Delfland

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. Rijkswaterstaat heeft naar aanleiding van het aanvullend onderzoek ervoor gekozen deze maatregel toe te passen en de eerder aangevoerde technische problemen op te lossen.

In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

- 5. In het rapport van A4all wordt aangegeven dat het aanbrengen van een vloerconstructie technisch mogelijk is (pag. 122 e.v.). Doordat het aanbrengen van deze constructie enkele jaren zal duren en minstens 50 miljoen euro gaat kosten, wordt dit alternatief afgewezen. (5) Wij vragen u wat een toekomstvaste oplossing mag kosten. Dit moet worden afgewogen tegen de contante waarde van de permanent doorlopende pompkosten (inclusief mogelijke vervanging van dichtslibbende drainageleidingen en vervanging van pompen over de hele levensduur van het project). Nu wat meer tijd nemen zal leiden tot het duurzaam oplossen van de negatieve effecten van de weg op de waterhuishouding.*
- 6. (6) Waarom zijn snelheid en geld belangrijker dan toekomstvaste oplossingen?*

7. *(7) Wie garandeert dat de nu gekozen oplossing naar de toekomst toe niet veel duurder gaat uitvallen door allerlei nog niet te overziene kosten? Bovendien was in de aanbestedingsprocedure meer dan 50 miljoen euro meer beschikbaar voor inschrijvingen op basis van een vloerconstructie.*

Reactie Delfland

De afweging tussen verschillende oplossingsrichtingen is door Rijkswaterstaat gemaakt. Rijkswaterstaat heeft in een maatregelenmatrix de potentiële maatregelen onderling afgewogen, hierbij zijn kosten (ook toekomstige) meegenomen. Retourbemaling is in het aanvullend onderzoek naar aanleiding van de zienswijzen als beste maatregel naar voren gekomen.

Over het aspect toekomstvastheid kan worden verwezen naar het antwoord op vraag 2.

8. *In voorschrift 6.3 van de vergunning wordt gesteld dat de hoeveelheid onttrokken en afgevoerd grondwater ook moet worden gemeten in de afvoerleiding naar de Nieuwe Waterweg, op een locatie zo dicht mogelijk bij het lozingspunt. Batavier kan in alle rapporten de bevindingen van die metingen niet terugvinden. Alleen op dit meetpunt wordt duidelijk hoe groot het totale debiet is. (8) Komt het totaal van de door A4all in het rapport gepresenteerde hoeveelheden water per compartiment overeen met de hoeveelheid water bij het lozingspunt? Het lijkt ons dat u in de wijziging van de vergunning ook een bepaling zou moeten opnemen dat deze hoeveelheid water continu moet worden gemeten en gepubliceerd.*

Reactie Delfland

Het afgevoerde water wordt conform het monitoringsplan continu gemeten bij de weg en dicht bij het lozingspunt, om onder andere te controleren of de afvoerleiding lekdicht is. Dit is vastgelegd in de vergunning. De meetgegevens worden niet door Delfland gepubliceerd, maar kunnen opgevraagd worden bij Rijkswaterstaat.

9. *In het nieuwe voorschrift 6.9 van het ontwerp wijzigingsbesluit wordt aangegeven dat eenmaal per tien jaar onderzoek naar mogelijke (technisch en economisch haalbare) nieuwe maatregelen om het onttrekkingsdebiet van het grondwater en/of de invloed daarvan op de omgeving verder te reduceren, plaats moet vinden. (9) Waarom eens per tien jaar? Het lijkt Batavier logischer als eis op te nemen dat een zoektocht naar betere oplossingen permanent zal moeten plaatsvinden.*

Reactie Delfland

De periode van tien jaar is gekozen als realistische evaluatiefrequentie.

10. *En onze vraag (10) bij dit voorschrift is ook: welke afweging zal worden gemaakt bij het antwoord op de vraag of een oplossing technisch en economisch haalbaar is?*

Reactie Delfland

Rijkswaterstaat moet een onafhankelijk kennisinstituut dit laten onderbouwen conform het voorschrift in het wijzigingsbesluit.

11. *Op basis van wat wij in deze brief hebben aangegeven vindt Stichting Batavier het een verkeerde keuze om nu het kweldebiet de maximaal vergunde hoeveelheid overschrijdt, dan maar een wijziging tot een bijna vier keer zo grote hoeveelheid toe te staan. De argumenten achten wij niet overtuigend en de gekozen oplossing ten eerste niet toekomstvast en ten tweede niet passend in de huidige tijd waarin gestreefd moet worden naar duurzame oplossingen waarin de invloed op de omgeving wordt geminimaliseerd. De mensen in de omgeving van de A4DS willen niet gestoord worden door de weg, dat geldt ook de woningen zelf, de bedrijfsmatige activiteiten en de natuur in de woonomgeving.*

12. *Concluderend verzoekt Batavier u af te zien van het verlenen van een wijziging in de eerder afgegeven vergunning en te eisen dat er voor een oplossing wordt gekozen met een duurzaam houdbare constructie.*

Reactie Delfland

Met het wijzigingsbesluit is gekeken naar een verhoging van het debiet bij dezelfde constructie als die bij de oorspronkelijke onttrekkingsvergunning voorlag en met de omgevingsvergunning werd gehonoreerd.

Het wijzigingsbesluit gaat uitsluitend over de toename van het onttrekkingsdebiet. Delfland toetst de aanvraag voor deze wijziging aan de doelstellingen van het waterbeheer zoals genoemd in artikel 2.1 Waterwet.

4.6 Zienswijze van E.H. Ebbens (zienswijze nr. 5)

1. *Te veel onzekerheid over de juistheid van de berekende hoeveelheden*

Bij het besluit van de vergunningverlening in 2014 was er sprake van weg te pompen water van 125 m³/dag. Daarbij werd in een advies van twee gerenomeerde experts, Prof. Ir. A.F. van Tol van Deltares en Prof. Dr. Ir. A.E.C. van der Stoel van Crux Engineering BV, gesteld dat :

"Bij de nu gekozen ontwerp oplossing ontstaat ons inziens een situatie waarbij een relatief grote zekerheid is verkregen omtrent het kweldebiet per compartiment".

Niets blijkt minder waar te zijn. Er blijkt nu 1.200 m³/dag weggepompt te moeten worden. En dat na verder aanvullende maatregelen. Verder is inmiddels helder dat er bij het ontwerp van de A4 met veel te globale informatie over de bodemopbouw is en wordt gewerkt. De bodemopbouw is niet voldoende intensief onderzocht via boringen e.d.. Zie hiervoor het in opdracht van de Technische Commissie Bodem(TCB) uitgebracht rapport "Onverwachte Gebeurtenissen in de Bodem; Gevolgen van ons handelen in beeld".

Op grond van het voorgaande kan niet anders dan geconcludeerd worden dat er nog steeds grote onzekerheid is over wat er werkelijk weggepompt zal moeten worden.

Reactie Delfland

Het onttrekkingsdebiet is vanaf het begin van de wegaanleg gemeten. Met de praktijkmetingen kan met meer zekerheid worden vastgesteld hoeveel grondwater er weggepompt zal moeten blijven worden.

2. *De nieuwe vergunning is niet conform het beleid van de provincie en de richtlijnen van het hoogheemraadschap*

Volgens de beleidsnota Grondwaterbeheer Delfland 2009-2012 is het beleid ten aanzien van grondwateronttrekkingen en infiltraties geformuleerd.

Daarin wordt gesteld:

- Grondwateronttrekkingen en -infiltraties (inclusief de beëindiging daarvan) mogen geen negatieve effecten hebben op het grondwatersysteem, de grondgebruikfuncties of op andere systemen die (mede)afhankelijk zijn van de bodem en/of het grondwater.*
- Er moet door de initiatiefnemer naar worden gestreefd om de onttrekkingshoeveelheid te beperken en waar mogelijk waterbesparende maatregelen te nemen.*
- Delfland zal bij het afgeven van vergunningen voor onttrekkingen altijd voorwaarden voor beëindiging of vermindering opnemen in de vergunning.*

Reactie Delfland

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

Delfland heeft zowel binnen als buiten kantoor uren intensief toezicht gehouden op de aanleg van de A4 Delft-Schiedam en waar nodig handhavend opgetreden. Dit heeft er toe geleid dat diverse onderzoeks- en beheersmaatregelen zijn uitgevoerd om het onttrekkingsdebiet te verminderen.

De voorwaarden in geval van beëindiging of vermindering van de onttrekking zijn opgenomen in voorschrift 10 van de op 21 januari 2014 afgegeven vergunning.

3. Er is sprake van significante verslechtering van de grondwaterhuishouding ten gevolge van de onttrekking. En nog veel onzekerheid over de werkelijke effecten

Er zijn wel degelijk negatieve effecten op het grondwatersysteem en de grondgebruikfuncties. Er is sprake van een extra zakking van het maaiveld van 2 mm/jr. Dat lijkt weinig maar is wel 20cm/eeuw, dezelfde orde van grootte als de tot nu toe geregistreerde zeespiegelrijzing/eeuw.

Reactie Delfland

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

Daarnaast wordt gesteld door de initiatiefnemers en niet tegengesproken door het hoogheemraadschap dat de onttrekking geen negatieve invloed op de waterkwaliteit zou hebben omdat al het opgepompte water apart in een gesloten systeem wordt afgevoerd naar de Nieuwe Waterweg. Echter als er gepompt wordt nabij de onderkant van de weg wordt er in de diepere lagen ook extra zout water naar boven daardoor naar boven gevoerd. Dat water verspreid zich in de grond lagen dieper dan direct onder de weg ook in de breedte en veroorzaakt zo een gemiddeld zouter worden van het water in de ondergrond in de omgeving van de wateronttrekking.

Reactie Delfland

In verband met de toepassing van retourbemaling in het kader van compenserende maatregelen (zie ook antwoord onder vraag 2), is dit aspect opnieuw beschouwd. De grondwateronttrekking vindt plaats in het eerste watervoerend pakket onder de wegconstructie en wordt geretourneerd in het eerste watervoerend pakket buiten de wegconstructie. Een deel van het grondwater in het tweede (diepere) watervoerend pakket onder de wegconstructie zal toestromen naar het eerste watervoerend pakket en zodoende ook in het onttrokken grondwater terechtkomen. Analyseresultaten doen vermoeden dat grondwater in het tweede watervoerend pakket ter plaatse niet zouter is, maar minder zout bevat dan het grondwater in het eerste watervoerend pakket.

Verder moet in de zomer meer vreemd water in het gebied worden ingelaten, wat ook de kwaliteit voor natuur en milieu verder verslechtert.

Reactie Delfland

De halfverdiepte en verdiepte delen van de A4 liggen in de Holierhoekse en Zouteveensepolder. Dit is een kwelgebied. De inlaat in deze polder dient niet alleen om het oppervlaktewaterpeil te handhaven, maar ook om met doorspoelen het nutriëntengehalte van het oppervlaktewater te verminderen.

Door grondwateronttrekking neemt deze (nutriëntrijke) kwelstroom lokaal af. De afname van de kwelstroom leidt tot een grotere inlaatbehoefte in droge perioden. De extra inlaat is een fractie van de inlaat die normaliter al plaatsvindt in droge perioden en zal bij het peilbeheer in de polder nauwelijks merkbaar zijn. De extra inlaat van water in de polder zal daarom geen negatieve effecten hebben op de (grond)waterkwaliteit. Door de compenserende maatregel retourbemaling, waarbij water wordt teruggebracht in het eerste watervoerend pakket, zal ook minder extra inlaat nodig zijn om het oppervlaktewaterpeil te handhaven.

Daarnaast is gezien het beperkte grondonderzoek nog steeds veel onzekerheid over de werkelijke effecten.

Reactie Delfland

De effecten van de grotere grondwateronttrekking zijn onderzocht en beschreven in het onderbouwende rapport en onderwerp geweest van het aanvullend onderzoek naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen. Hierbij is gebruik gemaakt van zoveel mogelijk onderzoeksresultaten van het project en daarbuiten. In het aanvullend onderzoek is een effectberekening gemaakt op basis van bodemeigenschappen die voor de effecten aan de ongunstige kant van de onzekerheidsmarge zitten.

En de initiatiefnemer heeft weliswaar wat aanvullende maatregelen genomen om de hoeveelheden te beperken, maar niet "waar mogelijk" waterbesparende maatregelen genomen. Ook zijn er geen voorwaarden voor beëindiging of vermindering opgenomen in de vergunning

Reactie Delfland

Delfland heeft intensief toezicht gehouden op de aanleg van de A4 Delft-Schiedam en waar nodig handhavend opgetreden. Dit heeft er toe geleid dat diverse onderzoeks- en beheersmaatregelen zijn uitgevoerd om het onttrekkingsdebiet te verminderen.

De voorwaarden in geval van beëindiging of vermindering van de onttrekking zijn opgenomen in voorschrift 10 van de op 21 januari 2014 afgegeven vergunning.

Gezien het zelf en ongetwijfeld in overleg met provincie en rijk geformuleerde beleid van het hoogheemraadschap zou deze de vergunning niet zelfstandig mogen verlenen. Met als achterliggende redenen maatschappelijke kosten en vertraging in de ingebruikneming van de weg doet het hoogheemraadschap kennelijk op eigen houtje flink wat water in haar eigen beleidswijn.

Reactie Delfland

Op grond van artikel 3.3 van de Keur Delfland, is Delfland bevoegd gezag voor het verlenen van een watervergunning voor deze grondwateronttrekking en kan de vergunning verlenen zonder goedkeuring van de provincie of het rijk. De provincie gaat over andere grondwateronttrekkingen zoals genoemd in artikel 6.4 van de Waterwet.

Met het wijzigingsbesluit is gekeken naar een verhoging van het debiet bij dezelfde constructie als die voorlag bij de oorspronkelijke onttrekkingsvergunning van 21 januari 2014 en welke met de omgevingsvergunning werd gehonoreerd. De afwijking van het beleid door het toestaan van de polderconstructie is niet aan de orde bij het wijzigingsbesluit, maar is afgewogen in de oorspronkelijke onttrekkingsvergunning. Het wijzigingsbesluit gaat uitsluitend over de toename van het onttrekkingsdebiet.

4. Door de vergunningverlening bewerkstelligt het Hoogheemraadschap zonder andere partijen dat de uitgangspunten voor het ontwerp niet meer conform de uitgangspunten bij de besluitvorming in de Tracé/MER-procedure zijn

Er kan natuurlijk een zwaarwegend maatschappelijk belang worden toegekend aan het vermijden van de hogere maatschappelijke kosten en de vertraging van de ingebruikneming van de weg. En een afweging worden gemaakt ten opzichte van het consequent toepassen van de beleidsuitgangspunten van het hoogheemraadschap. Maar die afweging is dan niet meer alleen aan het Hoogheemraadschap.

In dit geval zou in breder verband, bijvoorbeeld in IODS-verband, een nadere afweging moeten worden gemaakt en een voorgenomen besluit nogmaals in procedure worden gebracht. Eigenlijk zou de Tracé/MER-procedure moeten worden overgedaan, omdat de omstandigheden en uitgangspunten daarvan gewijzigd zijn.

Reactie Delfland

Voor het antwoord op het eerste deel van deze zienswijze wordt verwezen naar het voorgaande antwoord over het door Delfland kunnen verlenen van de vergunning zonder goedkeuring van derden.

De IODS afspraken, milieueffectrapportage en het tracébesluit zijn geen toetsingskader voor het wijzigingsbesluit.

5. Conclusie

De voorgenomen vergunningverlening door het hoogheemraadschap is in dit stadium niet terecht en onverantwoord omdat:

- *De nieuwe vergunning niet conform de beleidsuitgangspunten van het Hoogheemraadschap is.*
- *Er sprake is van significante verslechtering door significante extra maaiveldzetting en verslechtering van de kwaliteit van het grondwater.*

- *Er nog te grote onzekerheid is over de exactheid van de berekende hoeveelheden en de gevolgen daarvan.*
- *De huidige ontwerpomstandigheden niet meer conform de uitgangspunten bij de besluitvorming rond de tracé/MER-procedure zijn en derhalve deze besluitvorming zou moeten worden overgedaan.*

Reactie Delfland

Deze punten zijn reeds beantwoord bij punten 1 t/m 4 van deze zienswijze.

Er dient ten eerste een onafhankelijke brede contra-expertise te komen naar de bepaling van de gevolgen van de wateronttrekking. Als dat door de betreffende deskundigen nodig wordt geacht dient er aanvullend grondonderzoek te worden uitgevoerd.

Reactie Delfland

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

Er dient ten tweede in breder verband, bijvoorbeeld IODS, te worden afgewogen of de meerkosten bij het niet toestaan van wateronttrekking en de daardoor ontstane vertraging van in gebruik neming van de weg voldoende zwaar wegen ten opzichte van de verslechtering van de grondwaterkwaliteit en de extra zakking van het maaiveld.

Reactie Delfland

Delfland toetst de aanvraag aan de doelstellingen van het waterbeheer zoals genoemd in artikel 2.1 Waterwet. Daarnaast weegt Delfland op grond van artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht de rechtstreeks bij het besluit betrokken (derde) belangen af, voor zover uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid geen beperking voortvloeit.

Voor de reactie op de effecten en de afwegingen in IODS-verband wordt verwezen naar het antwoord op zienswijze nummer 4.

Ten derde dient dan het besluit tot wel of niet kiezen van een oplossing met wateronttrekking opnieuw in een procedure te worden gebracht.

Reactie Delfland

Met het wijzigingsbesluit is gekeken naar een verhoging van het debiet bij dezelfde constructie als die voorlag bij de oorspronkelijke onttrekkingsvergunning van 21 januari 2014 en welke met de omgevingsvergunning werd gehonoreerd. Het bestuurlijke besluit om

in afwijking van het beleid de permanente grondwateronttrekking bij de gekozen constructie toe te staan, is niet aan de orde bij het wijzigingsbesluit, maar is afgewogen in de oorspronkelijke onttrekkingsvergunning. Het wijzigingsbesluit gaat niet over de gekozen oplossing met een permanente grondwateronttrekking, maar gaat uitsluitend over de toename van het onttrekkingsdebiet.

4.7 Zienswijze van Midden-Delfland Vereniging (zienswijze nr. 6)

1. Afweging van belangen

Wij zijn van mening dat Rijkswaterstaat alle mogelijke Best Bestaande Technieken moet toepassen om de grondwaterlekkage te voorkomen/te dichten. Wij vinden dat Rijkswaterstaat dat onvoldoende heeft aangetoond en dat door u te makkelijk de oplossing van het maar wegpompen van grote hoeveelheden grondwater, met alle nadelige effecten voor het gebied, wordt aanvaard. Zo hebben wij bijvoorbeeld een goede vergelijking tussen de kosten van redelijkerwijs te nemen technisch en economisch haalbare maatregelen en de kosten voor het mitigeren van de schadelijke gevolgen van het gedurende vele jaren wegpompen van het grondwater, niet bij de stukken aangetroffen.

Reactie Delfland

In het kader van het aanvullend onderzoek hebben Rijkswaterstaat en de aannemer de mogelijke maatregelen opnieuw beoordeeld in het licht van de grotere effecten die in het aanvullend onderzoek mogelijk zijn gebleken. Retourbemaling is uit deze analyse als beste maatregel naar voren gekomen. Bij de analyse heeft Rijkswaterstaat technische en economische aspecten betrokken.

2. Effect waterkwaliteit op gebiedsfuncties

Door het onttrekken van de grote hoeveelheden grondwater uit het gebied zal ander gebiedsvreemd water toegevoerd moeten worden, met name in droge perioden. Wij vrezen hiervan schade aan het gebied, omdat onduidelijk is wat die toevoer van gebiedsvreemd water voor effect zal hebben op de waterkwaliteit in het gebied en de gevolgen daarvan op de waardevolle gebiedsfuncties die daarvan afhankelijk zijn, zoals de grondgebonden veeteelt, natuur, weidevogels en recreatie.

Reactie Delfland

De halfverdiepte en verdiepte delen van de A4 liggen in de Holierhoekse en Zouteveensepolder. Dit is een kwelgebied. De inlaat in deze polder dient niet alleen om het oppervlaktewaterpeil te handhaven, maar ook om met doorspoelen het nutriëntengehalte van het oppervlaktewater te verminderen.

Door grondwateronttrekking neemt deze (nutriëntrijke) kwelstroom lokaal af. De afname van de kwelstroom leidt tot een grotere inlaatbehoefte in droge perioden. De extra inlaat is een fractie van de inlaat die normaliter al plaatsvindt in droge perioden en zal bij het peilbeheer in de polder nauwelijks merkbaar zijn. De extra inlaat van water in de polder zal daarom geen negatieve effecten hebben op de (grond)waterkwaliteit. Door de compenserende maatregel retourbemaling, waarbij water wordt teruggebracht in het eerste watervoerend pakket, zal ook minder extra inlaat nodig zijn om het oppervlaktewaterpeil te handhaven.

3. Bodemdaling

Onttrekking van grondwater zal blijkens de stukken effect hebben op de veenoxidatie en daardoor versnelde bodemdaling veroorzaken. Onvoldoende duidelijk is welke effecten dit zal hebben op de eerder genoemde, ook economische, gebiedsfuncties. Veenoxidatie is een onomkeerbaar en onherstelbaar proces met grote gevolgen voor weidevogels, natuur, veehouderijen en recreatie in Midden-Delfland.

Reactie Delfland

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

4. Onderzoek naar alternatieve maatregelen

Onbegrijpelijk vinden wij het dat u in uw ontwerp-vergunning voorschrijft, dat maar eens in de 10 jaar onafhankelijk onderzoek hoeft plaats te vinden naar technisch en economisch haalbare maatregelen, om het onttrekkingsdebiet en de invloed op de omgeving daarvan te reduceren. Als na afweging van alle haalbare maatregelen en daarmee gepaard gaande kosten wegpompen op dit moment de enige haalbare oplossing zal blijken, moet er een continue verplichting op de vergunninghouder worden gelegd om steeds na te gaan of er maatregelen zijn die het vrijkomen van het grondwater kunnen voorkomen of terugdringen en daarmee de effecten op de omgeving kunnen verminderen. Uw organisatie zal daar continu toezicht op moeten houden en zo nodig aanvullende maatregelen moeten voorschrijven. Een periode van eens in de 10 jaar is daarvoor veel te weinig.

Reactie Delfland

De periode van tien jaar is gekozen als realistische evaluatiefrequentie.

5. Internationale verplichtingen

Wij vragen ons af hoe het wegpompen van grote hoeveelheden grondwater uit het gebied met gevolgen voor de waterkwaliteit, zich verhoudt met het voldoen aan de Europese KRW waterkwaliteitsnormen. Hiervoor heeft u in januari dit jaar het Ontwerp KRW-programma Delfland 2016-2021 uitgebracht, waarover wij onze zienswijzen hebben ingebracht. Tot nog toe hebben wij daarop geen reactie mogen ontvangen. Daarnaast zijn wij van mening dat het wegpompen van het grondwater in plaats van het nemen van maatregelen om lekkage te voorkomen, in strijd is met het EU-verdrag van Lissabon uit 2010. Dit verdrag vraagt immers aan de lidstaten een hoog niveau van bescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu.

Reactie Delfland

Het Verdrag van Lissabon is 13 december 2007 gesloten en is op 1 december 2009 in werking getreden. Dit Verdrag verving de Europese Grondwet. Doordat dit Verdrag de geconsolideerde amendementen op de Verdragen van Maastricht en Rome bevat, legt het daarmee het functioneren van de Europese Unie vast. Wij zien het verband met de grondwateronttrekking niet.

De zienswijze op het KRW-programma staat eveneens los van het wijzigingsbesluit. Deze zienswijze is wel nog onder de aandacht gebracht van de behandelaar bij Delfland.

6. Resumerend

Wij zijn van mening dat het verzoek voor het wegpompen van grotere hoeveelheden grondwater uit het gebied op basis van de huidige inzichten geweigerd moet worden. Rijkswaterstaat moet meer maatregelen nemen of onderzoek daarnaar verrichten om de oorzaak van het grondwaterprobleem weg te nemen, in plaats van het wegpompen van het water met alle nadelige gevolgen voor het Midden-Delflandgebied.

Reactie Delfland

Een aanvraag om een watervergunning kan alleen worden geweigerd als verlening daarvan niet verenigbaar is met de doelstellingen in artikel 2.1 van de Waterwet of de belangen, bedoeld in artikel 6.11 van de Waterwet (zie artikel 6:21 van de Waterwet).

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

4.8 Zienswijze van fam. R. Breugem en fam. W. Breugem (zienswijze nr. 7)

1. *Op 7 november 2013 heeft u mede namens ondergetekenden dezes, een schrijven ontvangen Mr. J. Geelhoed van EBH Elshof Advocaten tegen de oorspronkelijke watervergunning. Die werd destijds verworpen waarmee de vergunning een onherroepelijke status verkreeg. De, toen door onze jurist aangehaalde bezwaren (zie kopie brief met dossiernr. 13J60886 d d. 7 november 2013 als bijlage) zijn nog immer actueel, gelet op de het feit dat aannames en afspraken in de oorspronkelijke vergunning nu al drastisch blijken bijgesteld te moeten worden.*

Reactie Delfland

Genoemde bezwaren hadden betrekking op de vergunning. Het wijzigingsbesluit gaat uitsluitend over de toename van het onttrekkingsdebiet.

2. *Het wegpompen van grondwater in een veenweide gebied is een hachelijke onderneming die bepaald niet risicoloos kan worden uitgevoerd. Inmiddels heeft u hieromtrent al zienswijzen ontvangen van Stichting Batavier (30 april 2015) en Natuur & Milieu federatie Zuid-Holland (SL 500/15.016) waarvan de inhoud niet aan duidelijkheid te wensen overlaat.*

Reactie Delfland

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is

gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

- 3. Ondergetekenden sluiten ons bij de zienswijzen van beiden belangen behartigende organisaties aan en verwijzen nogmaals naar hetgeen verwoord in het eerder genoemde schrijven van onze toenmalige jurist, de heer j. Geelhoed van EBH Elshof.*

Reactie Delfland

Genoemde zienswijzen hadden betrekking op de vergunning. Het wijzigingsbesluit gaat uitsluitend over de toename van het onttrekkingsdebiet.

- 4. Voor de goede orde. Groeneweg 23 betreft een (gedurende de periode 2007 t/m 2010) volledig gerestaureerde en verbouwde monumentale (woon)boerderij uit 1703, met een gemeentelijk monumentale status. Naast de grootschalig uitgevoerde bouwkundige werkzaamheden is ook het volledige erf heringericht c.q. van nieuwe opstallen voorzien. Laatstgenoemde werkzaamheden verkeren inmiddels in een afrondende fase.*

Te vrezen valt dat gebruikmaking van een vergunning, zoals deze op grond van het ontwerp wijzigingsbesluit zou kunnen worden afgegeven, zal leiden tot schade aan grond/erf, opstallen en (grond)watervoorziening. Tot perceel Groeneweg 23 behoort een waterput, bestemd voor het drenken van vee en irrigatie van erf/tuin. Dat water is thans te allen tijde beschikbaar in een voldoende hoeveelheid en bovendien van goede kwaliteit. De opstallen van Groeneweg 23 zijn op staal gefundeerd. Niet is te voorspellen hoe de ondergrond onder het erf en woning zich zal houden onder de invloed van een dergelijke onttrekking van grondwater als nu voorgesteld, te weten meer dan het drievoudige van de inmiddels vergunde hoeveelheid.

Reactie Delfland

Voor de beantwoording kan worden verwezen naar de reactie hierboven onder zienswijze nummer 2.

In dit verband kan als extra argument nog genoemd worden de relatief grote afstand van het pand aan de Groeneweg 23 tot de A4 tussen Delft en Schiedam,

- 5. Wij maken van de gelegenheid gebruik de Staat bij deze reeds aansprakelijk te stellen voor alle schade welke aan onze gronden, opstallen en grondwatervoorziening optreedt als gevolg van het gebruik maken van deze vergunning en het feitelijk overgaan tot de onttrekking van grondwater, zoals nu voorgesteld op een afstand van ongeveer twee kilometer hemelsbreed van onze percelen. Alle rechten worden uitdrukkelijk voorbehouden.*

Reactie Delfland

De aansprakelijkheid en schadeprocedures voor onroerend goed is geregeld via de Waterwet, artikelen 7.18 en 7.14 van de Waterwet.

4.9 Zienswijze van G.J.C. Hooymans (zienswijze nr. 8)

De heer Hooymans heeft op 3 juni 2015, conform het verzoek daartoe in de zienswijze, zijn zienswijze mondeling toegelicht. (verslag bij Delfland ingeboekt onder nr.1230002)

zienswijze:

Ik ben direct belanghebbende omdat mijn melkveehouderijbedrijf grenst aan het tracé van de A4. Ik maak mij ernstige zorgen over de hoeveelheid te onttrekken water i.v.m. de grondwaterstand- Door een dalende grondwaterstand is de kans reëel dat er schade ontstaat aan onze gebouwen. De grootte van deze schade is op dit moment nog niet te overzien. Toch hecht ik er waarde aan u hier bij voorbaat voor aansprakelijk te stellen indien de door u de afgegeven watervergunning gestand doet.

Reactie Delfland

Tijdens de inzageperiode van het ontwerp wijzigingsbesluit is, mede door de ingediende zienswijzen, discussie ontstaan over een aantal aannames in de onderzoeken van Rijkswaterstaat. Daarom heeft Delfland aan Rijkswaterstaat aanvullende vragen gesteld. Rijkswaterstaat heeft hierop een uitgebreid aanvullend onderzoek laten verrichten. Hieruit is gebleken dat de berekende mogelijke effecten groter kunnen zijn, dan eerder was berekend. Daarom is Rijkswaterstaat tot de conclusie gekomen dat het nemen van maatregelen ter compensatie van deze mogelijke effecten noodzakelijk is. Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Met de combinatie van het aanvullende onderzoek en het toepassen van compenserende maatregelen is volgens Delfland aangetoond dat het watersysteem en de bij het grondwater betrokken belangen voldoende zijn beschermd.

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor eventuele schade die toch zou optreden aan onroerend goed als gevolg van de grondwateronttrekking. Dit is geregeld in artikel 7.18 van de Waterwet.

Bijlage 1: Schriftelijke zienswijzen